

Minuta pomenka

Za življenje in za vsak dan

V rubriki pod tem naslovom bomo objavljali odgovore na vsa vprašanja, s katerimi se čitatelji obračajo na naše uredništvo in ki utegnejo zanimati široko javnost. V okviru te rubrike bomo prinašali vsak ponedeljek tri do štiri grafološke koticke, ki je že lani vzbudil mnogo zanimanja.

Ircna, Mrb

Premalo si zaupata drug drugemu. Iskrenosti ni ne pri vas ne pri njem. Vsakdo izmed vaju bi rad drugemu utajil stvari, ki so za oba važne — bodisi svoje želje ali težnje — in tako ne more priti do odkritje sporazuma, ki ga oba želite. Vaš značaj se ravna po vašem razpoloženju, vaše razpoloženje se pa večkrat menja. Radi se vodjate sanjarjenju, ki vas odvraca od vsakdanjih potreb in dolžnosti. On je ponosen in zelo občutljiv, čeprav tega na zunan ne pokaže vedno. Zato ravnaite z njim zelo obzirno. Z dobroto in ljubeznivostjo ga boste spet privedli nase.

777 Lj.

Vi ste kakor izletnik, ki je prvič v čolnu: tako rad bi prišel preko reke, ali veslali ne zna. V vas kar prekipava sila in volje, toda ne veste, kam bi jo merili. Pravite, da ne čutite v sebi nobenega glasu, ki bi vas vabil v to ali oni poklic. Vsak človek ga ima, samo prislusniti mu je treba. Tega glasu pa ni mogoče slišati vsak dan ali kjerkoli, ampak v trenutkih, ko je človek na življenjskem razpotju. Počakajte nekaj mesecev, morda se boste iz svojega lastnega nagiba odločili za to ali oni studij. Kakor vse kaže, bi se pri študiju realnih predmetov še najbolje počutili.

Papinianus

Predvsem se naučite smotrnosti pri vsem vašem dejanju in nehanju. Kajti vse preveč vaše energije se izgubi v nič. Imate precej razvito fantazijo, ki vas pa večkrat ovira na življenjski poti in zaradi tega ne morete doseči onih uspehov, ki bi jih s svojimi zmognostmi lahko dosegli. Tudi vaša površnost in neučakanost vam mnogo škodujeta.

Tonček

Vi ste notranje kakor tudi zunanje urejen človek. Nauke, ki vam jih je dajalo življenje v mladosti, s pridom uporabljate v vsakdanjem življenju. Velikih želja niste nikdar gojili in za gradove voblekah se niste pretepali. Najbolje se počutite na trdnih tleh realnosti. Vas značaj odlikujeta skromnost in umerenost. Hodite po začrtani poti in ni se vam treba bati bodočnosti!

Slovanka

Vaš značaj se nagiba k hinavščini in zahrbtnosti. Zdaj, v dobi zorenja, je še mogoče izravnati ta škodljivi plevel iz duše, pozneje bo pognal take korenine, da bi ga sam Peter Klepec ne mogel izravnati. Zato gledajte, da boste v občevarjanju s svojo okolico odkritosrčni in da ne boste gojili zahrbtnih misli. Ne dajte se zapeljati svojim strastem, pa čeprav se vam kažejo v še tako lepih barvah.

L. Azkuin

Narodno učiteljstvo pred 70 leti

Pred 70 leti je zapihala za tedanje učiteljstvo in za razmah ter napredek šolstva kratko dobo nekam ugodna sapa.

S šolskim avstrijskim zakonom 1869 je prešla šola pod posvetno državno oblast. Seveda je trpelo nekaj let, predno se je to izvršilo v vseh kronovinah, v nekaterih prav hitro, v drugih kasneje.

Kdo se je tega bolj razveselil kot tedanja svojega težkega in vzvišenega poklica, ter svoje doslej teptane narodnosti zavedni učitelj.

Ce tudi je bila njih stanovska 'zobrazba privlačna po zavodih ali učiteljskih pripravnih, kaj skromna, vendar si je veliko tedanjih učiteljev s samopomočjo pomagalo in sledilo toku časa. Ne le v svojem učiteljskem poklicu, ampak tudi v narodni zavednosti so bili napredni. Da tem bolj pospešijo napredek šolstva in prdejo do svojih pravic in priznanja za svoje delo in poštovanost, so se jeli združevati v učiteljskih društvih. Ustanavljati so pričeli okrajna in deželna učiteljska društva. Tako deželno učiteljsko društvo je bilo ustanovljeno tudi za Kranjsko, z geslom: »Združimo se vsi ljudski učitelji na Kranjskem da bomo duševno in materialno napredovali, in da se bodo naše domače šole vsestransko izboljšale!«

Duša in vodja tedanjega slovenskega učiteljstva je bil Andrej Praprotnik. Pod njegovim vodstvom je izdalo deželno društvo za leto 1871 učiteljski koledar. Je to prvi slovenski koledar, ki je bil v prvi vrsti namenjen učiteljstvu. Poleg koledarja navaja vse važnejše šolske postavbe in odredbe učiteljske društvene zadeve.

V beležnici pri vsakem mesecu podaja smernice pouka za določeni mesec ter važne dogodke, ki jih je treba pri pouku vpoštevati in mladino nanje opozorjati.

Ker se pa nahajamo v decembru srečujemo praznikov naj bodo navedene t. smernice pouka za ta mesec:

»Prišel je čas, ko je družba sploh bolj v hiši kot zunaj. Tudi to naj učitelj obračaja mladini in sebi v prid. Boj kot vselej naj obdeluje beilno stvarno in naj priporoča da naj otroci doma pripovedujejo, kar so v šoli slišali. S tem se trdi spomin, se razširja dobra reč in šola si pridobiva vedno več veljave in ljubezni pri posameznih družinah in srenjah. Tudi veselih božičnih praznikov naj učitelj nikoli ne pozabi otrokom poveljevat: s kako primerno povestico, pesmico, z jastkami itd. Mlada srca so široko polja, ker niso nikoli dovolj obdelana in za dober pridelek pripravljena.

Konec leta pregled tud svoje gospodarstvo! Učitelj ima picle dohodke, tedaj je treba, da bolj ko marsikdo drugi, čuti, kako ma denar polzek rep. Ali moreš, si za novo leto naroči kak šolski list in plačaj dolžno društvenino. Taka navodila je dal avtor koledarja za december glede pouka in domačega gospodarstva.

Priporoča koledar otrokom, da naj doma pripovedujejo kaj so slišali v šoli. S tem se je budilo hrepenenje po branju tedanjih slovenskih knjig. Danes pomagajo

»Sem vneti Slovank

Vaša skromnost, ponižnost in vaše dobro srce, to so poroki za vaše srečno življenje. Tudi za vas bo prišla pomlad, polna cvetja in sonca. Ali dokler je še ni, ne moremo ničesar drugega, kakor da sanjamo o nji. Kdo bi nam branil te sanje? Zato tudi ljubite g'asbo in umetnost sploh, kajti v umetnosti se izraža vse ono, kar je srcu tako blizu in tako razumljivo.

Alpska deklica

Ta želja se vam bo gotovo uresničila ker ima vaš značaj zato izvrstne pogoje, samo prenačigite se ne smete. Oseba katere rokopis ste mi poslali v analizo, je sicer zelo čuvstvena in sprejemljiva za vse nasvete, ali sklepov se ne drž dolgo, ker ji manjka trdne volje in vztrajnosti. Zivljenje si prelahko predstavlja in sploh mu manjka resnosti in močastosti. Zelo je podvržen vplivu drugih in z'ahka ga pridobite za to ali ono stvar. Zaradi tega imate lahko upanje, da ga boste lahko s pametjo in potrpežljivostjo vzgajili v takega človeka, kakršnega si želite in s katerim boste lahko živeli v sreči in zadovoljstvu. Seveda, to ne pride kar čez noč in mnogo samozatajevanja je treba.

Tatjana

Vi ste precej zaprte narave. Radi bi marsikaj skrili pred drugimi, ali vedno vam to ne uspe. Muči vas negotovost glede svojih teženj in glede svojih sposobnosti. Večkrat se čutite potrtega in ne verjete, da boste to ali ono zadevo zmogli in speljali do konca. Z mirno vestjo lahko nekoliko več zaupate samemu sebi. Manjka vam nleta in fantazije pa tudi topline v občevarjanju s svojo okolico. Ona je neznana, rahla in krhka. Za kakšne večje stvari se ne more sama odločiti. Zahtev nima velikih. Njeno razpoloženje se večkrat menja, vendar pa zaradi tega vaš značaj ne tipti mnogo.

Tiger

Vaš neuspeh je treba v vašem iskati v tem, da vedno podčrivate svojo psebo. Zato recite svojemu jazu, naj se umakne na ljubo vaši delavnosti in zmognosti. Uspehi ne pridejo čez noč. Z vztrajnostjo in pridnostjo pa boste dosegli vse dosegli.

S. T., Ljubljana

Realnost, umerenost in preračunljivost so odlike vašega značaja. Nepristopnost in egoizem so pa vaše napake. Čuvstva in strasti vas redkokdaj zapeljuje, vendar pa bi vam priporočal, da jim vajeti nekoliko popustite, ker bi pozneje utegnile, same raztrgati jih. Glede poklica si izberete realne predmete. Mislím, da bo z jusom tudi šlo.

Tako je bilo v dobi pred 70 leti. A kmalu je nastopila reakcija. Zopet je nemškutarija pokazala svojo moč in poliskusila zatreti vsak narodni pojav med tedanjim učiteljstvom. Bili so med njimi, ki so klonili, a bilo jih je še več, ki so trdno stali in ostali v narodnem taboju. Občutili so to, posebno pri podeljevanju boljših učiteljskih mest.

Bil so to možje, značaj, a kot vodja vsega narodnega in stanovskega pokreta je stal in ostal Andrej Praprotnik. Učiteljski koledar ni zagledal več belega dne. In to zaradi gmoht h razmer, pre-mahnega števila odjemalcev, in nemškutarskih razmer, ki so zavladale v državi in tudi na Kranjskem.

Prisrčna božičnica obmejne dece na Kozjaku

Pri Sv. Treh kraljih, decembra. Redki posetniki našega Kozjaka, ki jih vodi pot od preajza Radia proti zapadu, začudeni obstajajo pred preprosto kmečko hišico z napisom »Solja«. Težko je verjeti napisu, a vendar se zbere v tesni izbi to koče dnevno 50 otrok.

Obmejni deci, ki biva po hribovitih naseljih, kjer so domačije redko posejane, je šola pravi drugi dom. Naloga obmejne šole je posredovati mladini predvsem pravo, doživljeno in občuteno ljubezen do rodne grude, materinega jezika, domovine in države. V posebnih terenskih, narodnostnih in socialnih prilikah je ta naloga večkrat težka, a s podporo slovenske javnosti, posebno še s podporo požrtvovalne Družbe sv. Cirila in Metoda pa je omogočeno uspešno delovanje tudi v tem smislu.

Vsako leto, ko pokrije prirodo debela snežna odeja in ko mrzli sever reže do kosti, zavladá v skromni učilnici pri Sv. Treh kraljih posebno razpoloženje. Smehljajočih se obrazov premaguje slabo oblačena deca zameta in mraz. kajti v drobni dušicah gori plamenček, ki daje mladim moč in toploto. Prižgal se je ta plamen ob misli na božičnico, ki jo vsako leto priredi tukajšnja podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda.

Tudi letos so pred božičnimi počitnicami prihiteli v šolo z deco starši in sorodniki. Primernemu nagovoru šolskega upravitelja so sledile deklaracije in petje, nato pa so bili vsi učenci izdatno obdarovani s perilom, toplo obleko in obutvijo. Podružnica je pogostila navzočne še s toplim čajem in v pravem božičnem razpoloženju so se vsi ginjeni zahvaljevali svojim dobitnikom. Solze srečne mladine in hvalničnih staršev so vsem tem pač najlepše zahvala.

Zahvala gre predvsem Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, njeni podružnici in. Narodni odbrani v Mariboru, Slovenski straži. Rdečemu križu na Lescah. Združeni trgovci v Ljubljani, banski upravi, občini in hranilnici v Marenbergu ter vsem ostalim zasebnim dobrotnikom, ki so z razumevanjem podporili pomembno in potrebno socialno akcijo na skrajnem predelu severne meje.

Ob tej priliki hodi omenjeno, da gradi Družba sv. Cirila in Metoda z velikim žrtvami novo, prenovljeno šolsko poslonje pri Sv. Treh kraljih in celotna sloven- ska javnost bo storila samo svoj narodni dolžnost, če bo plemenito in koristno pri- zedovanje naše šolske družbe izdatno pod- prla.

Objave

Predavanje Narodnega doma v Zagreb: Berislavičeva ul. 11. V sredo 3. t. m. ob pol 21. uri bo predaval prof. Josip Mokrovič o izvoru in vzrokih potresov (s projekcijami). Vstop prost.

Rezervne oficirje, ki živijo v Ljubljani, vabimo, da se zgledijo 2. januarja ali v petek 5. januarja ob 17. do 19. v društveni pisarni pododboru Združenja rezervnih oficirjev v Ljubljani »Zvezda« II. nadstropje. Kongresni trg, da se jim sporodi važna odredba komande dravske divizijske oblasti. Pododbor Ljubljana.

Spricho dejstva, da je črtica »življenje in smrt Mađe Lesarjeve«, ki smo jo objavili zadnjič vzbudila neke tendenciozne komentarje, izjavljamo, da se obravnavana zgodba ne tiče niti določenega kraja niti konkretnih oseb, temveč je v celoti pisateljeva fantazija. — Uredništvo.

Ponedeljska križanka

Ker pripravljamo v novem letu neko drugo lepo presenečenje našim čitateljem — vse bo polagoma prišlo na dan — smo nagradno križanko preuredili tako, da bodo izžrebani reševalci v bodoče prejimali po nekaj lepih knjižnih daril. Uredništvo upa, da bo križanka tudi poslej vsak ponedeljek naletela na tolikšno množico reševalcev, kakor jih je bila deležna doslej.

BESEDE POMENIJO:

Vodoravno: 1. evropska država, 8. gospodarski strokovnjak (drugi sklon), 10. druga beseda za repinec, 11. oblika osebnega zaimka, 12. oblika glagola oviti, 13. pokrajina v Južni Arabiji (skrajšana oblika), 14. žensko krstno ime, 15. oblika glagola otreti, 16. osebni zaimek, 17. krstno ime, 18. veznik v italijanščini, 19. ime slovenskega pesnika, 20. reka v Jugoslaviji, 21. kratka v naslovih, 22. ljudstvo, 24. kratika za mestno občino, 25. sadež, 26. dialektična oblika za ovako (v srbohrvaščini), 28. bog zemlje in rasti, 29. razpad, konkurz, 30. števniki, 31. stara oblika za volišče, 32. žalosten, 33. opojna pijača.

Navpično: 1. pripadnik izumirajočega romanskega naroda, 2. taksa za pouk, 3. pokol, 4. edinstvo v italijanščini, 5. dialektična oblika za noč, 6. oblika glagola imeti, 7. osebni zaimek v srbohrvaščini, 9. starodavno mesto, 11. ročni voziček, 13. kontakt, 15. zlato v francoščini, on v nemščini, 17. moško krstno ime, 19. vbodljaj, 20. država v Aziji, 21. oblika glagola pokosti, 23. turško ime, 24. zdravilno zelišče, 26. maiben vol, 27. čistilno orodje, 28. sočivje, 29. oblika glagola povedati v češčini, 31. kdo v nemščini, 32. nikalnica.

REŠITEV ZADNJE KRIŽANKE:

Vodoravno: ro. kaba, otel, Prilep, I. abina, Kanosa, KK, Om, Seta, apel, odalska, ožina, Lota, tat, dno, ri, enak, ko, pir, Amor, pi, osa, jaz, senat, ataka.

Nagrado v znesku 100 din

ie žreb naklonil Mariji Babinek v Ljubljani. Cigaletova ulica 3. Troje nagrad v knjigah pa si dele Alojzij Prestor, St.

1	2	3	4	5	6	7			
8									9
10									11
12									13
14									15
16									17
18									19
									20
22	23								24
									25
									26
28									29
30									31
									32
33									

Navpično: Ratibor, obelisk, koran, Ale-na, plantaža, pa, ime, opal, so, Edo, ali, ak, Lot, Manon, ol, arija, teme, Tara, oko, Irak, li, os, as, AA, za.

Naše gledališče

D R A M A

Torek, 2.: zaprto.
Sreda, 3.: Strček Vanja. Red sreda.
Četrtek, 4.: Kupčija s smrtjo. Red A.

O P E R A

Torek, 2.: zaprto.
Sreda, 3.: Sabška kraljica. Red B.
Četrtek, 4.: Nižava. Red četrtek.

Ali sem prispeval za
školski dom v Trnovem?

Umrla nam je naša dobra mama, babica, prababica, sestra in teta

Rozalija Pezdič

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 3. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Skofja Loka, New Jersey, 1. januarja 1940.

Globoko žalujoči: KATARINA THUMA, hčerka; rodbine: THUMA, PEZDIČ, MARKELJ, KOSEM

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD

Mesto: DOKTORJI ZAVOD